

MARIKA

BUDAYOVÁ

VŠETKY MOJE SPRIAZNENÉ DUŠE

Quitovky

**AKO ODÍŠŤ ZO
VZŤAHU, KTORÝ
NÁS ŤAHÁ DOLU.
AKO ZAČAŤ
NANOVO.**

Evitovky

B
M
L
arika
udayová

ISBN 978-80-8254-069-0

Všetky moje
spriaznené duše

Epitovky

VŠETKY MOJE SPRIAZNENÉ DUŠE

1.

Ohnivý slnečný kvet pláva po modrom blankyť oblohy a prehrieva mi svojimi zlatými lúčmi tvár a líca. Nezbedný teplý vietor mi strapatí vlasy. Plnými dúškami vdychujem levanduľovú vôňu leta, mliečnu vôňu oviec z neďalekého salaša a počúvam, ako sa hašteria strapaté vrabce na našej červenej streche. Lenivo si vystriem nohy a paže, ešte pohodlnejšie

sa usadím na drevenej lavici na terase a odchlipnem si z kávy. Čo, do frasa, budem dnes asi robiť?

Mám more voľného času. Som totiž nezamestnaná. Nie, naozaj to nie je žiaden bonus. Užila som si v nútenom pohodlí domova Vianoce, Veľkú noc, zelenú jar a teraz si tu sedím už pomaly v rozpuku leta a prácu stále nemám. S nechutou otvorím notebook, preklikám sa na pracovný portál a môj rituál sa môže začať. Tak čo to tu máme? Predavačka, zvärač, sústružník, lekár, mäsiar... Všetko ako stvorené pre mňa.

Odstrčím tú čiernu skrinku, ktorá mi len robí nervy, a dopijem kávu. Je to beznádejné. Od nového roka som poslala asi dvesto žiadostí spolu so štvorstranovým životopisom. Odpovede neprišli žiadne, alebo boli záporné, s uistením, že si vážia môj záujem a určite sa mi ozvú. Trikrát ma dokonca pozvali na pohovor do pokútnych firiem, ale neprešla som do ďalšieho kola. Asi preto, že nemám osemnásť, zafírovomodré oči, blond vlasy, miery 90-60-90 a dvadsaťročnú prax.

Sklapnem notebook. Tak čo, do frasa, budem robiť celý zvyšok dňa?

Z terasy prejdem do domu, postarám sa o psa, ktorého milujem, a o tri mačky, ktoré pre zmenu nenávidím. Pri každej príležitosti, samozrejme, keď ma Tomy nevidí, ich prášim metlou a zhadzujem z terasy. Potvory zákerné. Utriem neexistujúci prach na nábytku, poumývam dokonale čisté parkety a asi štvrtýkrát v tomto týždni dôkladne dezin-

fikujem obe kúpeľne a oba záchody. Dom je krásny, nový a Tomy tvrdil, že ho stavia pre rodinu, aj keď mne a Jakobovi sa z mesta veľmi nechcelo. Ale za Tomym by som v tom čase išla aj na kraj sveta, a tak som sa dala nahovoriť.

Nový dom je dajme tomu super, prostredie tiež dajme tomu super, ale doprava je fakt nanič. Ani pre mňa, ani pre šestnásťročného chalana nie je žiadna slasť vstávať ráno o štvrtrej, šliapať dvadsať minút na zastávku a stíhať autobus, ktorý ide do mesta o piatej. V meste sme o pol šiestej a čo s načatým ránom?

Jakub to v poslednom čase riešil tak, že ostával spať u mojich rodičov. Tomy sa nám smial, že sme bábovky a že nič nevydržíme. Vraj on vstáva o hodinu skôr ako my a všetko zvláda. Zakaždým zabudol dodať, že on chodí do práce autom, i keď do iného mesta. Nič som mu nevyčítala. Veď dom staval pre rodinu. A sme tu asi šťastní. Alebo aj nie? Či ako to vlastne, do pekla, je?

Z úvah ma vytrhne radostný Jasperov brechot. Tomy je tu.

„Ahoj, Evi,“ podíde ku mne a snaží sa zbaviť malého bieleho Jacka.

„Ahoj. Čo bolo v práci?“

„Som unavený ako kôň. Idem si na pätnásť minút zdriemnuť.“

Pätnásť minút znamená v preklade hodina a pol. Celý deň som tu sama, chcem sa porozprávať. Klasika.

„Chod“, rezignujem.

Idem do záhrady. Vlastne je to taká mini záhradka s desiatimi kríčkami paradajok a paprík, troma hriadkami cibule a malým záhonom jahôd. Rastie tu ešte hrášok, zelená fazuľka, kôpor a bylinky. A päť trsov levandule. Bez vône levandule by to nebolo ono.

Prehodím pár slov s Hankou zo susedného domu, ktorá polieva záhon voňavých ruží za plotom. Chytím motyčku a začnem pliet' burinu. Výskyt buriny je asi päť byliek na štvorcový meter, takže to mám za dvadsať minút. Celý čas sa mi popod nohy motá Felix, obrovský, otravný ryšavo-biely kocúr. Vždy keď mám príležitosť, šliapnem mu na chvost alebo na labku, aby som ho odohnala. Zakaždým podráždene zamraučí, no aj tak sa mi naďalej vytrvalo obtiera okolo nôh. Nemám už naňho trpezlivosť, a tak sa vraciam na terasu a otvorím si pivo.

Práve si dávam prvý dúšok, keď sa otvoria dvere na terase a objaví sa Tomy.

„Pivo je drahé. Kúpil som na večer víno.“

„Vieš dobre, že nepijem víno.“

„Je lacnejšie. Už si dnes niečo zarobila?!“

„Čo sa pýtaš také somariny?! Ved' dobre vieš, že nemám prácu.“

„Práve preto!“ tresne za sebou dverami.

O chvíľu je opäť pri mne. „Čo máme na jedenie?“

„Francúzske zemiaky.“

„To sme mali včera!“

„Je to uvarené a treba to zjesť. Zle si sa vyspinkal?“

Tomy zlostne dupne. „Idem si urobiť kura na kurkume!“

„Dobrá chuť!“

Ani malá poznámka smerujúca k Jakobovi, k tomu, ako sa mám, čo som robila.

Popíjam pivo. Dvere terasy sa rozletia.

Stojí v nich Tomy, celý červený, oči vypúlené navrch hlavy, a nepríčetne vrieska: „Kam si dala kurkumu?! Okamžite ju pod' nájst'!“

So spart'anským pokojom sa zdvihnem a idem z terasy do kuchyne. Na podobné výbuchy som trébovaná. V kuchyni, ktorá pred polhodinkou žiarila čistotou, sú porozhadzované koreničky, košíčky s korením, rôzne vrecúška, na dlážke rozsypaná vegeta a červená paprika a v kúte sa váľajú bobkové listy a vetvičky rozmarínu.

„Kam, do frasa, si dala tú posratú kurkumu?!“ začína tirádu Tomy. „Máš tu ale riadny bordel. Nič tu nemáš usporiadané!“

Schytí zvyšné koreničky a začne ich hádzať o zem. „Mala by si to mať usporiadané podľa farby!“

„Ja to mám usporiadané tak, aby to vyhovovalo mne! Varím ja, a nie ty! A keď si raz za rok zmyslíš variť, tak si to usporiadaj podľa svojho!“ zvyšujem hlas aj ja. „Okrem toho, ak ti to uniklo, porozbíjal si polovicu koreničiek!“

„Tak dáš mi tú kurkumu?!“

„Stojíš na nej! A krič tak, aby ťa počuli aj susedia!“

Za nasratého monológu, že dom staval pre nás a že si nič nevážim, ho opúšťam a pochodujem na terasu.

O chvíľu prikvitne a bude sa tváriť, že sa nič nestalo. Tento scenár poznám už šestnásť rokov a nie som si istá, či mám chuť podľa neho ďalej žiť.

Sedím na terase a fajčím. Vytočím Jakuba.

„Ahoj, môj zlatý. Si u babky?“

„Hej. Mami, môžem tu ostať cez noc? Vieš, chlapci idú na chatu... A babka... Veľmi by som chcel ísť.“

„Na akú chatu?“

„K Jožovej babke. Desať kilometrov za mestom.“

„Aha, už viem. A kto ide?“

„No predsa Jožo. A ešte Peťo a Stano.“

„Daj mi babku. Vybavím to.“

„Ahoj, Eva.“

„Ahoj, mami. Pokojne ho pusti na tú chatu...“

„Nevieš, kde sa bude túlať! Nie je žiadny bezdomovec! Má kde spať!“

„Ale veď nejde o spanie. Chce byť s chlapcami. Pusti ho!“

„Vieš, s kým pôjde?“

„Mám telefónne čísla na chlapcov aj na rodičov!“

„Je to na tvoju zodpovednosť!“

„Dobre, preberám plnú zodpovednosť. Daj mi Jakuba.“

Jakub sa ozve celý natešený. „Ďakujem, mami, si skvelá, ty to s babkou vieš.“

„Budeš zdvíhať mobil! A keby niečo, volaj.“

Zelené pahorky zalieva oranžová žiara. Postupne hrá do ružovej, purpurovej a fialovej. Padá teplý súmrak a na tmavomodrom zamate oblohy sa objavujú prvé hviezdy.

Sedím ticho a hlavou mi víria myšlienky. V auguste mi končí podpora. To už nebudem mať žiaden príjem. Jedine tú stovku z nájmu môjho bytu. Jakubovi treba šetriť na štúdium. Treba platiť hypotéku. Z niečoho žiť.

„Láska, už som dovaril,“ zašvitorí mi odrazu Tomy pri uchu. „Dáš si?“

„Nie,“ pokrútim hlavou a nepoviem, že mi zobral chuť na akékoľvek jedlo.

„Dáš si vínko?“ položí pred mňa víno a dva poháre.

„Nedám. Mala som pivo a to jedno mi stačí.“

„Ozaj, kde je Jakub?“

Teraz sa už naozaj nezdržím. „Po dvoch dňoch, čo si ho nevidel, sa ma pýtaš, kde je?! Pre tvoju informáciu, je v meste od stredy a dnes ide na chatu!“

„Keď mne nikto nikdy nič nepovie!“

„Nezaujímáš sa, v tom je problém! A ja som mala tiež pekný deň! Dobrú noc!“

VŠETKY MOJE SPRIAZNENÉ DUŠE

2.

Ráno, okolo desiatej, nájdem na terase dve prázdne fľaše od vína a určite tu neostali po mne. V poslednom čase sa to stáva pravidlom.

Uvarím si kávu a postarám sa o Jaspera aj o mačky. Dom netreba upratať. Spúšť v kuchyni som zrušila už včera a inak je všetko v dokonalom poriadku.

Na terasu sa vytacká Tomy. Oči má červené ako angorský zajac, vlasy masťné a viečka spuchnuté. Smrdí ako stoka.

„Láska, ideme nakupovať?“ snaží sa mi vtisnúť uslintaný bozk.

S nechutou sa odtiahnem. „Kam chceš ísť nakupovať?! Do Jednoty do dediny? Tam majú dokopy dva jogurty, Karičku a suché rožky. Alebo chceš šoférovať do mesta?! V tomto stave?!“

„Ešte si pätnásť minút pospím a môžeme ísť.“

„Chod' sa radšej osprchovať!“ zasyčím naňho.

„Len pätnásť...“ odplazí sa späť do postele.

Skontrolujem Jakuba. Nie je ani opitý, nefajčil ani marihuanu a nejaví žiadne známky podozrivého pubescentného správania. Vlastne je celkom v pohode a celkom rád, že som mu zavolala. Keď ma ubezpečí, že príde domov posledným autobusom, s ľahkým srdcom mu zložím. Mám to ja ale zlaté decko. Odrazu sa mi na displeji objaví Jankino číslo.

„Janka, ako sa máš? Dlho sme sa nevideli. Ste zdraví? Deti v poriadku?“

„Evička, máme sa dobre. Veľmi dobre. Všetky deti sú zdravé a ujo tiež. Volám ti preto, že som dostala taký nápad. Vieš dobre, že robím na pošte už pätnásť rok a v poslednom čase je to čistá katastrofa. Nie sú ľudia a nikto to nechce robiť. Je to veľká zodpovednosť. Tak som si myslela, že teraz, keď nemáš prácu... No, či by si to nechcela skúsiť.“

„Janka, ja... Neviem. No, možno aj chcela, len nemám ani šajnu, čo všetko... Neviem vôbec nič o tej práci.“

„Ja ti so všetkým pomôžem. Stačí si podať žiadosť so životopisom a odnieť to vedúcej na poštu.“

Je veľmi zlatá a férová. A vlastne, ja som jej ťa už spomínala. Keď odnesieš tie papiere, máš to skoro isté.“

Cítim, ako vo mne začína stúpať nádej a ako mi začínajú horieť uši, čo je neklamný znak toho, že sa čosi bude diať. Bolo by super mať prácu. Akúkoľvek.

„A plat je aký, Janka?“

„No, taký stred. Na začiatok by si to mohla skúsiť. A možno si časom medzitým nájdeš niečo iné.“

„Tak ja to skúsím. Kedy a kam mám odniesť tie papiere?“

„Vieš, Evička, ja som ti už vlastne dohodla aj predbežný termín. Dnes je sobota, takže v pondelok. Pôjdeš na poštu do mesta a budeš sa pýtať na vedúcu. A do žiadosti hlavne napíšeš, že si zodpovedná a že máš skúsenosti s prácou s peniazmi. A nepíšeš, že si kreatívna a že máš skúsenosti s koučingom, to tam nemajú radi. Veď ty už vieš, čo máš napísať.“

„Janka, ale ja som s peniazmi v živote nerobila.“

„Nevadí, naučíš sa. Je to ako v obchode. Ani ja som nevedela.“

„A to by som bola celý deň vonku? A celý deň musím chodiť?“

„Nie je to také strašné, ja to beriem ako prechádzku. Vieš, porozprávaš sa s ľuďmi, si na čerstvom vzduchu. Ja mám tú prácu rada.“

„Myslíš si, že by som to zvládla?“

„V pohode. Ved' si zvládla aj ťažšie veci. V každom prípade je to šanca. Chod' sa aspoň porozprávať s vedúcou.“

„Janka, si poklad, že si na mňa myslela...“

„Nezabudni. Zodpovednosť a práca s peniazmi. Držím palce. A daj vedieť.“

Zlatá Janka. Vždy myslí na iných viac ako na seba. Odrazu mám pocit, že aj na mňa sa niekto zhora usmial.

Na terasu sa dovalí Tomy s dvoma šálkami kávy a jednu položí pred mňa. Oči má opäť pôvodnej čokoládovej farby, je čerstvo osprchovaný a oholený. Šticu gaštanových vlasov má ešte mokrú po kúpeli. Vyzerá k svetlu.

Odchlipne si z kávy. „Ideme?“

„Daj mi desať minút.“

Bleskovo sa nalíčim a neposlušné tmavé vlasy stiahnem do chvosta. Dávam si len krátke rifle a tielko, aj keď je občasná návšteva mesta pre mňa doslova sviatkom. Pri Tomyho nákupnej turistike a posadnutosti obchodmi sa určite zapotím.

V aute je horúco ako v pekle. Klimatizáciu opravuje Tomy už rok a pol. Raz sú súčiastky príliš drahé a chce počkať, kedy bude akcia, inokedy ich vôbec nedostať. Potom zas nemá čas alebo je príliš vyčerpaný a potrebuje si pätnásť minút zdriemnuť.

Podobne je to s troma kubíkmi dreva, ktoré máme na dvore. Nemôže ich porúbať, pretože raz je príliš teplo, inokedy sneží alebo prší. Podobne je to aj s terénom okolo domu, ktorý nemá čas upraviť,

lebo nemá vhodné náradie. A podobne je to s mnohými vecami, ktoré je potrebné urobiť. Veľmi dobre ho chápem. Má náročnú prácu, je vyčerpaný a potrebuje svojich pätnásť minút denne. Je vyčerpaný ešte z obdobia spred piatich rokov, keď nám firma postavila dom na kľúč a on mal vtedy so stavbou toľko starostí.

V meste som Tomyho dennodennú únavu a vyčerpanosť až tak nevnímala, ale tu je stále kopa roboty. No čo, nebudem si kaziť víkend.

Tomy si popiskuje, šoféruje a pomedzi to hreší.

„Videla si ho? Magora! Zle sa zaradil! Kretén!“

„Veď vidíš, že nie je od nás.“

„Aj tak! Má pozerat' na značenie! Idiot! A ty sa do toho aj tak nerozumieš. Vodičák máš pätnásť rokov a nejazdíš!“

„Na čom tak asi?! Veď ani raz si ma k tomu poriadne nepustil.“

„Tým autom chodím do práce! Nemôžem si dovoliť, aby sa mu niečo stalo a... Pozri ho, debila! A ešte bude aj trúbiť!“

Tomy je nesmierne hrdý na svoje šoférske umenie a neznáša, keď ho niekto predbehne. Ako aj teraz. Zaradí päťku a ručičku na tachometri vytlačí, aj keby čo bolo, na stotridsať. Ešte že sme na diaľnici.

Vtisne ma do sedadla. Křčovito sa držím opierky. Napriek tomu, že je vonku tridsaťpäť, mi po bruchu steká ľadový pot. Žalúdok mi zvierá a do istého telesného otvoru by mi nevošiel ani zastrúhaný vlas.

„Ja ti dám,“ šomre si Tomy popod nos. „S tým svojím črepom môžeš ísť tak akurát pole orať! Traktor máš, nie auto! No, a ešte k tomu žena. Vedel som to!“

Tomy necháva „traktor“ za nami a spokojne sa usmieva. „Bála si sa?“

„Vôbec nie,“ roztrasenou rukou si utieram pot z tváre a hrdla.

Nepriznám sa za nič na svete.

„Kam ideme najprv?“ usmeje sa na mňa.

„Kam chceš.“

„Tak najprv do Kauflandu, potom do Lidla a ešte...“

„Myslí na to, že nemôžeme veľmi rozhadzovať. Musíme vydržať do konca mesiaca.“

„Neboj sa, všade kúpime len to, čo majú v akcii.“

V Kauflande kúpime akciový tovar za dve plné maďarské tašky.

„Nebude nám to stačiť?“ nasmelo pípnem pri pokladnici, keď sa s hrôzou pozerám na pokladničný bloček.

„Ideme do Tesca,“ zavelí Tomy. „Majú kuracie prsia v akcii.“

„Máme všetkého dost!“ ráznejšie namietam. „Jedla je dost' na celý mesiac. Aj na dva. Ani sa nám to nevojde do mrazničky!“

„Ideme do Tesca!“

Okrem Kauflandu a Tesca absolvujeme ešte Lidl, kde majú maslo a syr v akcii, a Fresh, kde zas majú v akcii tovar za ďalšiu maďarskú tašku.

Obťažkaní nákupmi sa vraciame domov.

„Pozerala si nejakú prácu na nete?“ začína ma spovedať Tomy, kým šoféruje.

„Hej, pozerala. Minuli sme kopu peňazí.“

„A už si si tam niečo našla?“

Mňa teraz trápi niečo iné. „Ako chceš vydržať s peniazmi do konca mesiaca? Okrem toho, nič vhodné tam nebolo. Žiadna normálna práca.“

Teraz sa to začne.

„Živím ťa už pomaly rok!“

„Zabúdaš na moju podporu a na tú stovku z bytu!“ precedím pomedzi zuby. „To je tiež nejaký ten peniaz do domácnosti.“

„Všetko ťahám ja!“

„Už si zabudol, že si rok nemal prácu?! Že si chodil len po brigádach?! Tebe vtedy vôbec nevadilo, že ťa živím ja!“

„Vyťahuješ veci spreď dvadsiatich rokov! To už ani nie je pravda!“

Napriek jeho útoku mu nepoviem, že mi volala Janka. Pokladal by to za hotovú vec a náhodou to nevyjde. A opäť budem na vine ja.

„Celé dni nič nerobíš!“

„Vždy je upratané a navarené! Vyžehlené, vyprané! Aj v záhrade robím stále ja.“

„Keby si chcela, prácu si nájdeš! Chod' robiť k pásu!“

„Radšej sa sústred' na šoférovanie!“

Chvíľu ideme mlčky, len Tomymu pulzuje na čele navretá žila, ktorá neveští nič dobré, a sánka mu od zlosti skáče. Odrazu strhne volant ku krajnici.